
IRANS AGERANDE I SVERIGE BEHÖVER KARTLÄGGAS

Ardavan Khoshnood

1 november 2018

Svenska Dagbladet, Debatt

<https://www.svd.se/irans-agerande-i-sverige-behover-kartlaggas>

Nedladdat från: <http://www.ardavan.se>

”Irans agerande i Sverige behöver kartläggas”

En man har gripits i Göteborg misstänkt för förberedelse till mord av exiliranier i Danmark. Den viktigaste frågan är huruvida den gripne kan kopplas till någon av Irans ambassader i Danmark, Norge och/eller Sverige, skriver kriminologen Ardavan Khoshnood.

Den 21 oktober grep Säkerhetspolisen en norsk medborgare med iransk bakgrund i Göteborg. Det är efter ett omfattande samarbete mellan svensk, dansk och norsk underrättelsetjänst som gripandet blir ett faktum. Först nio dagar senare meddelas dock omvärlden om gripandet. Fram tills nu har det säkerligen pågått intensiva interna politiska diskussioner i Danmark på hur gripandet ska hanteras. Det är nämligen som så att den gripne är misstänkt för dels flyktingspionage, dels förberedelse till mord av exiliranier i Danmark, och tros ha samarbetat med det iranska underrättelseministeriet.

Händelsernas upprinnelse går egentligen tillbaka till den 22 september då en militärparad hölls i staden Ahvaz i sydvästra Iran. Militärparaden som hölls på årsdagen för Iran-Irak-kriget, attackerades av flera beväpnade personer. Mer än 20 människor avled i samband med denna terroristattack, och flera skadades. Kort efter, tog både IS och ANR på sig dådet.

ANR är en arabisk separatistorganisation som menar att staden Ahvaz tillhör arabvärlden och borde bli ett självständigt arabiskt land. Den politiska grenen av ANR har sin bas i Köpenhamn, och har under en tid varit lite av ett huvudbyrå för danska myndigheter.

Inte länge efter terrorattentatet i Ahvaz, intervjuades ANR:s politiska grens talesman av Danmarks Radio, och kallade då attentatet i Ahvaz för ett "hjältedåd". Ungefär samtidigt gick regimen i Iran ut och meddelade att landet kraftigt skulle slå tillbaka; flera missiler sköts så småningom mot diverse IS-mål i Syrien. Den numera gripne iraniern i Göteborg var med all sannolikhet del av den iranska regimens misslyckade hämnd mot ANR.

Ända sedan 1979 när den islamiska republiken i Iran bildades, har regimen i landet använt sig av hot, mord och terror för att både säkra regimöverlevnad, och föra fram sin politiska och ideologiska ideologi. Regimens utrikespolitik har ofta varit aggressiv, och flera länder, däribland de skandinaviska, rapporterar årligen om hur regimen i Iran bedriver ett omfattande flyktingspionage i deras respektive länder. I juni månad berättade Säpochefen Klas Friberg att det finns ett ökat underrättelsehot mot Sverige, och att Iran är en av de mer aktiva länderna i Sverige som bedriver olovlig underrättelseverksamhet.

Förutom flyktingspionage, har regimen i Iran under de senaste 40 åren också stått bakom hundratals attentat mot exiliranier i Europa och USA. Även Sverige har fallit offer för den iranska regimens terror; under 90-talet mördades en person i Västerås, och en skadades allvarligt i Stockholm. Ofta har regimens dåd även varit bestialiska för att sprida skräck; i augusti 1991 mördades och styckades Shapour Bakhtiar i Paris. Han var Shahen av Irans sista premiärminister, och mördades samtidigt som fransk polis skyddade honom och befann sig i rummet bredvid. Samma månad året därpå mördades den välkända, dock högst regimkritiska iranska artisten, Fereidoun Farrokhzad. Han mördades i sitt eget hem och därefter, precis som Bakhtiar, styckades och lemlästades.

Trots att den islamiska regimen terrordåd mot exiliranier minskat genom åren och regimen bytt modus operandi mot spionage och psykologiska operationer, har den gång på gång visat att den är kapabel att ta till våld. Under de senaste åren har det funnits flertalet mord och attentat som kan kopplas till regimen i Iran. Den kanske minst anonyma händelsen är belgiska polisens tillslag mot ett antal iranier som misstänks ha planerat ett bombdåd mot ett exiliranskt stormöte i Paris. Bland de gripna fanns en iransk diplomat.

Det är mycket välkomnat att gripandet i Göteborg nu får nationell, regional och internationell uppmärksamhet. Den gripne individen har under en längre period kartlagt ledningen för ANR i Danmark. Det framkommer också uppgifter om att han även ska ha rekognoscerat diverse operationer. Obehagligare än så blir det knappt.

Det viktigaste nu efter gripandet är för danska underrättelse- och säkerhetstjänsten att kartlägga den gripne mannens nätverk. Att mannen ska ha agerat på eget bevåg och ensam, är helt uteslutet. Den viktigaste frågan är huruvida den gripne kan kopplas till någon av Irans ambassader i Danmark, Norge och/eller Sverige. Detta skulle utan tvekan bidra till en än värre diplomatisk kris än vad gripandet har orsakat, men ett sådant avslöjande kommer också att bidra till att regimen i Iran än mer kan avslöjas och dess arbete samt metoder bättre kartläggas. Framtida attentat kan förhindras.

Ardavan Khoshnood
kriminolog Malmö Universitet